

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De Præfectis, & alijs Ministris Monialibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

De Præfectis, & alijs Ministris Monialibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Præfecta monialium officium suum perpetuum esse prætendens, iura sua, quibus, & infra quod tempus exhibeat.
- 2 Eum honorem non ambiat: & ambientis pœna.
- 3 Qualis, cuiusque ætatis esse debeat. 4.
- 5 Præfecta ipsa, Vicaria, Discretæ, tacitis suffragijs eligenda. Quæ tamen cauenda in ipsis suffragijs ferendis. 16. Quæque moniales ad ipsa suffragia ferenda non admittenda. 17.
- 6 Præfectæ sorores quibus officijs fungi nequeant.
- 7 Officia minora, quibus monialibus, & à quibus committenda, &
- 8 Quanto tempore ea officia durent. (qualiter.
- 9 Officia ipsa non reuenda.
- 10 Præfecta quod officium in monialibus admonendis, & alijs, ergaque agrotantes. 43.
- 11 Præfecta Vicaria. } obediencia à monialibus præstanda.
- 12 Inobedientes, contumacesuè à quibus, & apud quos deferenda, vt que plectenda. Penitentiam quoque suscipere reuuentes, vt castiganda. 14.
- 13 Præfecta singulis hebdomadis capitulum habeat, & quamobrem.
- 15 Nihil deliberet, nisi consentientibus Discretis; & in quibus Capitulum adhibeat.
- 18 Discretæ quales, earumque numerus. (lum adhibeat.
- 19 Præfectæ, sermonibus audiendis, quales, eiusque officium.
- 20 Nouitiarum Magistra quam curam habeat.
- 21 Quibus rebus eas maximè erudiat.
- 22 Monialis id munus temerè assumens, vt compescenda. Præfecta ianua, quid agat: quotq; ianitrices deputanda. De Monast.
- 23 Præfectæ monialium laboribus due. (Monial. nu. 14.
- 24 Earum officium quale.
- 25 Monialis nulla quidquam elaborandum accipiat.
- 26 Nullibique quam laborum loco manibus elaboret.
- 27 In monasterio nè sint diuersa manuum opera.
- 28 A labore, sine causa abstinentes, quomodo punienda.
- 29 Loco, vbi laboratur, sacra lectio adhibenda.
- 30 Quæque res ibi prohibeantur.
- 31 Laborum magistra librum habeat, in quo lucra præscribantur. Laborum cois locus, vbi non est, exstruendus. De Monast. Mon. nu. 10.
- 32 Præfectæ, & aliæ officiales, sui officij edoctæ, rationem administrationis, quando Capitulo, & quando superiori, vel alijs reddant.

Capsæ

- 33 *Capsæ in singulis monialium monasterijs constituenda ad vsum communis pecunie conseruanda.*
- 34 *Earum aperiendarum quæ ratio.*
- 35 *Horrei, & farinarij ostia quot, & quibus clauibus concludenda, & quibus custodienda.*
- 36 *Monasterio vnicuique ab Episcopo præscribendum quantum sit satis rerum ad annuam victus sustentationem.*
- 37 *Præfecta in administratione negligens ab officio submouenda.*
- 38 *Debita aureos quinquaginta excedentia non contrahenda.*
- 39 *Præfecta, bona monasterij quando non alienet, neque ædificet. Bonorum alienatione non legitime facta, quid agendum. Quæ pertinet ad*
- 40 *Monasterij bona, vt locanda.* *(bonorum, & nu. 12.)*
- 41 *Eorundem Inuentariū conficiendū, & in Episcopali Archiuū deferendū.*
- 42 *Præfecta curæ egrotantium monialium, qualem se illis præbeat.*

1. De Præfectis, & alijs min. Mo.

Piscopi ad duos menses, postea quàm hæ constitutiones in lucem editæ erunt, Abbatissas, & quascumque præfectas, quæ suum præfecturæ officium perpetuum esse profiterentur, edicto etiam, si ita iudicarint, moneant, proposita priuationis pœna, quam ipso facto subeant; vt illæ iura, sibi à sede Apostolica concessa, ad alterum mensum ipsas, aut eorum Vicarijs, ac simul illarum superioribus, si Regularium curæ commissæ sunt, exhibeant; vt, an rectè se habent cognoscerent, & de ijs, si opus erit, ad Summum Pontificem referri possit. Quod si eo præscripto tēpore non exhibuerint; eo dignitatis gradu illas priuatas Episcopus declaret; detque operam earum superiæ, vt alia in eorum locum ritè sufficiantur.

2 Nulla monialis ambiat, aut vlllo quouis modo siuè directè per se, aut per alia, honore, officiaue cuiusuis generis sui monasterij quærat, hac cōstituta pœna; vt & ipsa, & quæ sibi in ea re fauerint, in Capitulo per tres sextas ferias ad pedes singulorum monialium terram deosculantes, suam accusent ambitionem. Ipsasque prætereà, si id officium consequuta erit, eo, ceterisque muneribus priuetur Superioris arbitrio.

3 Singulæ, propria volūtate deposita, & ad obtēperadū paratæ, sibi ad honores, & officia eas eligēt, quas omni remoto humanitatis affectu spiritus sancti impulsu, ad id munus magis idoneas esse iudicauerint.

Sess. 25. ca. 7. Conc. Carthag. 3.

4 Præfecta quocumq; noīe appelletur, ex Tridentini Concilij decreto nè minor quadraginta annis eligatur; quæuē in vitæ honestæ laude vixerit octo annis, postquàm professa est. Quod, si in eodem monasterio

nō non eiusmodi reperiat, ex alio eiusdem ordinis deligi possit.

Sin autem superiori, qui electioni præest, hoc etiam incommodum esse videatur, Episcopo, uel alio Superiore consentiente, eligatur ex ijs, quæ in eodem monasterio triginta annis maiores natu sint: quæque annis saltem quinque post professionem rectè uixerit. In reliquis constitutiones singulorum ordinum monasteriorum seruentur.

5 Huiusmodi præfecta, & eius Vicaria, Discretæ etiam, quæ alio nomine matres consilij vocantur, ubi eæ à capitulo eligi consueuerunt, tacitis suffragijs, corâ superiore, aut eius ministro eligantur; qui extrâ monasterium ad cancellos, siue clathros stet, ex decreto Tridentini Cœcilij.

Nequaquam autem ad hæc officia deligi possint, nisi præfecta duas ex tribus partibus calculorum tulerit, uel suffragijs, uel accessu. Vicaria uerò, & discretæ pluribus dimidia parte suffragijs creentur.

6 In quibus monasterijs plures germanæ sorores sunt, si earum una monasterio præficitur, reliquæ sorores, neque Vicariæ, neque Discretæ, neque ianitrices fieri; neque scribæ, aut celerariæ officio fungi possint.

7 Minora uerò officia, ueluti ianuæ, rotæ, sermonibus præpositarum, earumque, quæ nouitias docent, Sacristiæ præfectarum, & quæ ijs præfunt, quæ manuum industria sese exercent; illarum præterea, quæ scribæ, aut ratiocinatoris munere funguntur, & quæ egrotis ministrant, ab eo, qui electioni præest, unâ cum confessore, præfecta, Vicaria, & Discretis pro earum mentis conscientia, quibus opportunum uidebitur, tribuantur, quo decreto nihil derogatum sit ijs monasterijs, in quibus ad huiusmodi officia Capituli suffragijs moniales deligi solent.

8 Earum officia, quæ electæ fuerint, sint duorum annorum, aut, in quibus ea esset consuetudo, ad summum trium. Illis cum perfunctæ fuerint, tantundem saltem temporis uacent ab officijs; nec in eisdem confirmari possint à monialibus, nisi grauis causa extiterit, iudicio Superioris probata. qui etiam eas ante tempus officio præfinitum, inde mouere possit, si id malè administrant.

9 Quæ delectæ fuerint, quemadmodum earum obedientia postulat, officia suscipiât; & eorum munera sine recusatione humiliter exequantur, quæ aliter fecerint sine iusta causa, quæ superiori probata sit, iure suffragij priuentur, ut neque ipsæ alias eligere, neque ab alijs eligi possint, arbitrio Superioris.

10 Præfecta monasterij, tamquam communis omnium monialium mater, ipsarum & corporis, & animæ saluti diligentissimè consulat: easque studiosè admoneat; ut puro corde sint, uitæque integritate seruent; & ad perfectionem uirtutum omnium contendant. Si quidem quæ religionem susceperunt, nisi ad summum illum gradum pro uiribus peruenire conentur minus sanè efficiunt, quam debent; pro uitæ & ordinis instituto, quod profitentur. Meminerit autem sibi reddendum esse

Cœc. Agath.
c. 19. c. Sacti-
moniales. 20
q. 1. c. Indē-
nitatibus, de
elect. in 6.

Sess. 25. c. 6.

Sess. ead. c. 7.

se rationem iustissimo iudici erratorum, quæcumque moniales eius negligentia, aut culpa admiserint.

In primis uerò curet, ut pax, & concordia fororum conseruetur, sublati, quantum ab ea fieri poterit, omnibus dissidijs, ac discordiæ caulis, ut, quemadmodum debent, unum corpus, & vnus spiritus in earum sponso Iesu Christo, perfecto charitatis vinculo colligentur.

Studeat etiam, ut singulæ suo munere rectè fungantur: neque ulla alterius officium occupet, nisi auxiliij causa; idque ipsius iussu: & ut omnia ordine perficiantur, in primisque ut silentium horis, ac locis præscriptis seruetur. Si uerò alicuius importunitas, aut re, aut uerbo, fororum pace perturbata, charitatem uiolarit; acerrimè ab ipsa præfecta, & si opus erit, à Superiore etiam monialium puniatur, & eius animi elatio edometur.

11 Huic autem præfectæ, eiusuè Vicariæ, quæ illa absente, eius uim, & locum obtinet, moniales omnes omninò obedientiam, & obseruantiam præstent, quemadmodum earum uotum postulat.

12 Quæ uerò eius iussa neglexerit, neque pœnitentiam sibi impositam adhibere uoluerit, aut superbè, & iniuriosè responderit, non habita eius dignitatis ratione, aut contumaciter defendendo, uel excusando, eam impedierit, quominùs illas reprehendat, aut castiget, quæ aliquid commiserint, ut suæ contumaciæ, & insolentiæ graues pœnas pendat, apud superiorè accusetur ab ijs, quas Discretas appellauimus. quæ nisi id fecerint, flagella, disciplinæ nomine, sibi semel adhibere, & humi cibum capere cogantur.

13 Singulis etiam hebdomadis præfecta monialium conuentum, si uè Capitulum habeat, corrigendi causa moniales pro erratis, quæ ipse publicè, uel in suorum officiorum munere admiserint, quorum ueniã ipsæ spontè, atque humiliter coram omnibus petant, eisque pœnitentiam imponendi, aliæque adhibendi, quæ earum institutis tradita sunt ad ipsas in humilitate, & sui contemptione continendas, atque ad uitutes omnes studiosè sectandas.

14 Caueant autem moniales, nè pœnitentiam sibi à præfecta impositam, pertinaciter reculent: neuè superioris temporis delicta sibi inuicem iniquo animo obijciant. Quæ hoc commiserit, ei hæc sit pœna, ut statim ad singularum monialium pedes terram exosculetur; sibiq; flagella nomine disciplinæ adhibeat.

15 In negotijs paulò grauioribus præfecta nihil decernat; nisi scitibus, & cõsentientibus maiori ex parte Discretis, seu Matribus cõsilijs.

In ijs uerò, quæ maioris sunt deliberationis, præfecta uniuersū monialium Capitulum conuocent; idque ipsis ratum sit, quod maiori monialium parti placuerit.

16 In oibus aut tacitis suffragijs caueat moniales, ne suffragij pilas, uel calculos iter se tradat in manus, ijs, qui id commiserint, ea pena sit, ut priuate Capitulo, neque eligere, neque eligi suffragio possint arbitrio Superioris.

17 Ad suffragia aut de quacumque, referenda non admittatur; nisi quae trienniū post emissam professionē in moualterio fuerint commoratae.

18 Discretæ probitate, & prudentia cæteris monialibus antecellant. Neque sint pauciores quatuor; ubi moniales plures non sine quadraginta; quod si plures sint; saltem sex creentur.

19 Moniales reliquarum sermonibus audiendis eiusmodi præponantur, quæ etate matura, & spectata probitate sint. Hæc diligenter, fideliterque suo officio fungantur; & ita loquentibus reliquis assistant, ut, quicquid tum intus, tum foris dictum, factumue fuerit, ipsæ audiant; ac stuuiose animaduertant, nec enim quidquam aut ita secreto proferri, ut eas lateat; aut, quod indignum sit Dei ancillis, dici, aut fieri patiantur: in quo si quidquam secus commissum fuerit earum culpa, uel negligentia, grauissima pœna sui Superioris arbitrio puniantur.

20 Nouitiarum curam sola magistra electa, loco à cæteris monialibus separato habeat, alia præterea nulla.

21 Hæc nouitias in timore, & cultu Dei, & in obseruatione religionis erudiat, coneturque & uitæ exēplo, quæ nullam habeat ansam reprehensionis, assiduisque admonitionibus, ita eas instituere in spūalis, & sanctæ uitæ ratione; ut, progredientes, Deo adiutore, perfectæ eius ancille possint euadere.

22 Quæ autem sibi id temerè adimplerit, uel aliquam ex nouitijs erudiat, uis ei suffragij adimatur; ut neque eligere, neque eligi possit, quoad diu superiori placuerit. Quod sequitur uident. in Tit. De Clausura.

23 Quo tempore mutantur officia; una, aut duæ moniales maturæ ac prudentes præficiantur monialium laboribus.

24 Hæc ad rotam recipiant, quæ elaboranda sunt; ijsque distribuant, quæ ad id opus faciendum sunt idoneæ; quibus perfectis, ea ex eadem rota restituant ijs, quorum sunt, accepta mercede, semper ea præsentem quæ rotæ est præposita.

25 Nulla præterea quidquam, quod elaborandum sit, ne cognatorum quidem, aut affinium, accipiat, quæ contra fecerit, singulis uicibus sibi flagella disciplinæ noie adhibeat eo loco, quo moniales operibus elaborandis exercent.

In operibus, uel accipiendis, uel restituendis nulla alia monialis se ingerat, nisi laborum magistra: cui secum aliquando, cum necesse erit, aliquam monialē, operis alicuius conficiendi usu peritiorē, adhibere liceat.

26 Ne monialis, ianetricibus exceptis, alibi, quam loco operibus elaborandis constituto, acu pingat, aliud uel quicquam manibus elaboret.

27 Illud porro, quod ad eius fieri potest cauendum erit, ut in monasterio ne sint multiplicia, diuersisque generis opera manuū, seu laboreria.

4. De Moni.

1. Ibid. De
Præfectis.

28 Si qua uel morbo, uel iusta alia causa non impedita, pigritia, uel desidia, aut pertinacia quadā ab huiusmodi laboribus abstinerit, obsonio priuetur totum id tempus, quo labori non incubuerit.

29 In loco item, ubi moniales in laboribus exercentur, lectio quotidie adhibeatur, qua absoluta inter se conferant, quæ audierint; certatimque eiectis uicij, ad uirtutes consequendas seipsas cohortentur.

4. Ibidem.

Hoc loco laborum communi, non solum ad Concilij primi præscriptum, lectio de uita spirituali adhibeatur; uerum etiam ab omni otioso uerbo absteineatur.

1. Ibidem.

30 Curet laborum magistra, nè sermones, aut cantus profani, aut à monialium conditione, & instituto abhorrentes inferantur.

4. Ibidem.

31 Laborum, operumque magistra librum certum habeat, in quo quicquid ex ijs laboribus lucri, emolumentumque capitur, enucleatè ita præscribat, ut cerni facile queat, si quid in ea re desideretur.

1. Ibidem.

32 Præfectæ, etiam si earum officium sit perpetuum, scribe, ac reliquæ, quæ monasterij bona quocumque modo administrant, fideliter, & accuratè eorum rationem præscriptam habeant.

Singulisque tribus mensibus ad Capitulum summam referant rationes accepti, & expensi; ut omnes, quo modo se res monasterij habeant, intelligere possint. Verum quotannis rationem rerum omnium, quas administrarint, separatim Superiori reddant; aut eius Vicario: ac si fuerint, monasterij curatoribus deputatis. Quæ autem, aut sibi uindicarint, aut perperam perdididerint monasterij bona, superioris arbitrata accerimè puniantur.

33 Ut autem nulla fraudis occasio relinquatur, in singulis monasterij singulæ capsæ constituantur ad hunc usum, ut in illis communis pecunia collocetur: quæ duabus clauibus, ijs inter se diuersis, clausæ sint; quarum altera à præfecta monasterij, altera à maiori Discreta asseruetur.

34 Nec uerò capsæ aperiri, aut in ea poni pecunia, aut inde aufertur possit; nisi & præfecta, & maior Discreta, & scriba monialis, quæ eius rationem ineat, interfuerint.

35 Duabus item clauibus, ijsque diuersis horrei, & eius loci, ubi farina asseruetur, ostia concludantur: quæ singulæ à singulis matribus, ei officio præpositis, custodiantur. Eæ autem semper ad sint, cum triticum, uel farina importatur, uel exportatur.

4. Ibidem.

36 Singulis annis, ut primo Concilio iussum est, impèfarum, quæ in usum, aliumque monasterij usum, erogatæ sunt, rationes per eos, quorum interest, à præfecta repetantur. Quantum uerò, & tritici, & uini, & obsonij, & aliarum rerum ad anniuersarij uictus sustentationem unicuique monasterio satis esse Episcopus existimarit, id ipse accuratè præscribat.

37 In ea autem præscripta dispensatione, administrationeque, si præfecta

fecta negligentem se praestiterit, ab officij sui munere suspendatur.

38 Aes alienum, quod quinquaginta nummum aureorum summam excedat, ne in vlllo monasterio contrahatur, sine suorum curatorum permisso, concessive, qui in magni moneri rebus Episcopu consulant.

39 Praefecta, & moniales bona monasterij alienare, permutare, locare, aut contrahere nullo non possint, nisi sciente, consentiente, ac praesente rerum Superiore, aut eius Vicario: seruatis item caeteris quae iure seruari debent; aliter contractus irritus, ac nullus sit.

1. Ibidem.

Neque item aedificare, nisi consentientibus superioribus, ac ciuibus monasterij curatoribus; qui operam dabunt, vt id quam minimo sumptu, commodè, ac decenter fiat.

40 Ne secularibus negotijs moniales se implicant; vtque simul multis fraudibus, ac detrimentis occurratur; hoc sedulo Episcopus curet, vt illorum praedia locentur; idque sub hasta autione facta; nisi aliter quandoque expedire censuerit.

4. Ibidem.

14 Bonorum & iurium omniu ad monasterium quodcumq; etiam regularibus subiectum, pertinentium, inuentarium probabili forma conscriptum, sex mensiu spacio, ad Archiuum Episcopale ab ijs quoru interest, deferatur, ne fraus vlllo modo fiat, munero monialium ab Episcopo praefinito. Quamobrem si quas etiam alienationes eorum bonorum, iuriumque fieri deinceps contigerit, de ijs Episcopus certior fiat.

42 Quae praeposita sunt cure egrotantium, pias, & misericordes se illis praebent, quanta maxima possunt, & patientia, & diligentia: ac tales se illis praestent, quales caeteras vellent, si ipse egrotarent.

1. Ibidem.

Agrotis cibis, & medicamenta opportuna a praefecta, & ab electis ad id ministris ita adhibeantur, vt monasterij facultates tulerint.

43 Praefecta autem charitatis causa eas quotidie vilitet, vt & solatio sit; & melius ab eis cognoscat, ac curet, quae ipsis sint necessaria si uero aliqua moritur, confessor cum comite, quem superior approbat, ingrediatur septa monasterij tunc, cum eius corpus ad sepulturam dandum fuerit; pieque ac celeriter, quod eo tempore persoluendum sit, officio fungatur.

De Puellis ad Religionem admittendam.

S Y M M A R I V M.

- 1 Puellis ad Religionem admittendis, quod Praefecta, & superioris officium.
- 2 Inuita minime ad Religionem cogenda: penaque cogentium.
- 3 Iisdem Monasterium ingredi postulantibus, quid attendendum.
- 4 Moniales ex vna familia quot in monasterio recipi possint.